

Bruxelles, 1.9.2015
C(2015) 6141

<p>U objavljenoj verziji ove Odluke neki su podaci izostavljeni, u skladu s člancima 30. i 31. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrdovanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu čuvanja poslovne tajne. Izostavljeni podaci označeni su s [...].</p>	<p>JAVNA VERZIJA</p> <p>Ovaj se dokument objavljuje isključivo u svrhu informiranja.</p>
---	--

Predmet: **Državna potpora SA.38406 (2014/N) – Hrvatska
Program državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj 2014. – 2015.**

Poštovana,

1. POSTUPAK

- (1) Hrvatska nadležna tijela elektroničkim su putem 27. veljače 2014. prijavila program potpore („Program”) za promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije („električna energija iz OIE-ova”), što je Komisija zabilježila istog dana.
- (2) Na zahtjev Komisije hrvatska nadležna tijela dostavila su dodatne informacije 20. svibnja 2014. i 18. srpnja 2014. Nakon sastanka sa službama Komisije, dostavljeni su dodatni podnesci i preuzete obveze 10. travnja 2015. i konačno 3. i 13. srpnja 2015. Dana 20. kolovoza 2015. hrvatska nadležna tijela dostavila su izjavu o jeziku i pristala na to da se odluka donese na engleskom jeziku kao izvornom jeziku.

Prof. dr.sc. Vesna PUSIĆ
Prva potpredsjednica Vlade RH i
ministrica vanjskih i europskih poslova
Trg N.Š. Zrinskog 7-8, 10000 Zagreb
REPUBLIKA HRVATSKA

2. OPIS PREDMETNE MJERE

2.1. Cilj i glavna obilježja Programa iz 2014.

- (3) Programom se uspostavlja finansijski okvir za poticanje dobivanja električne energije iz OIE-ova u skladu s preuzetim obvezama Hrvatske da pridonese realizaciji cilja od 20 % udjela OIE-ova u bruto finalnoj potrošnji do 2020. i svojeg općeg cilja da poveća razinu proizvodnje električne energije iz OIE-ova. Prema metodologiji Eurostata, u 2013. je udio OIE-ova u bruto finalnoj potrošnji energije u Hrvatskoj iznosio 17,9 %.
- (4) Prijavljeni Program vrijedit će do najkasnije 31. prosinca 2015. Programom se podržava proizvodnja električne energije iz različitih obnovljivih izvora energije sustavom „poticajnih cijena“ s diferenciranim razinom operativne potpore na temelju izvora/tehnologije i veličine postrojenja. Postrojenja čija je instalirana električna snaga 125 MW ili više nisu prihvatljiva. Hrvatska nadležna tijela potvrđila su da se državne potpore za proizvodnju električne energije iz OIE-ova dodjeljuju u konkurentnom natječajnom postupku na temelju jasnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija za najmanje 5 % planiranog novog kapaciteta proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije za 2015. i 2016. Ti će postupci jasno biti uključeni u nov program potpora koji bi trebao stupiti na snagu 1. siječnja 2016.¹
- (5) Pravna osnova Programa nalazi se u nekoliko nacionalnih akata². Cjelokupni proračun za Program (za 2014. i 2015.) iznosi 2314 milijuna HRK (oko 305 milijuna EUR). Da bi se sredstva isplatila Program mora odobriti Europska komisija.
- (6) Financiranje Programa utvrđeno je u Uredbi o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, takozvanoj „Uredbi o naknadama“ („Narodne novine“, broj 128/13) i temelji se na dva izvora sredstava: i. cijeni koja se naplaćuje za prodaju električne energije iz OIE-ova u kontekstu obveznih uvjeta otkupa za opskrbljivače električnom

¹ Hrvatska je već izradila program natječaja za projekte povezane s OIE-ovima izgrađene na zemljištu u državnom vlasništvu. Izradit će se konkurentan natječajni postupak u kojem se investitori neće natjecati samo za pravo na izgradnju proizvodnih postrojenja na zemljištu u državnom vlasništvu, već i za poticajnu cijenu koju mogu dobiti, a koja ne smije biti veća od 100 % dopuštene poticajne cijene. Budući da je većina velikih postrojenja koja se koriste OIE-ovima (više od 5 MW) izgrađena na zemljištu u državnom vlasništvu, Hrvatska smatra da se time omogućuje ispunjenje obveze od najmanje 5 % u skladu sa Smjernicama.

² Strategija energetskog razvijanja Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 130/09), Zakon o energiji („Narodne novine“ broj 120/12, 14/44), Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“ broj 22/13), Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije („Narodne novine“ broj 132/13), Tarifni sustav za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Narodne novine“, broj 133/13; 151/13 i 20/14, 107/14: dalje „Tarifni sustav“) te Metodologija za određivanje iznosa tarifnih stavki za opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge („Narodne novine“, broj 116/13).

energijom³ i ii. posebnoj dodatnoj naknadi koja se naplaćuje potrošačima električne energije na temelju njihove potrošnje električne energije⁴.

2.2. Područje primjene Programa. Davatelj potpore. Postupak. Kumulacija. Transparentnost.

- (7) Ministarstvo gospodarstva nadležno je tijelo za izradu Programa i provedbu zakonodavstva, ali je davatelj potpore Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. (HROTE). HROTE u potpunosti kontrolira Republika Hrvatska, a nadležan je za organizaciju tržištâ energije pod nadzorom Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA). Za potrebe ovog Programa HROTE, pod izravnim nadzorom HERA-e, sklapa ugovore (ugovori o kupnji električne energije) s proizvođačima energije iz OIE-ova i prikuplja sredstva za financiranje OIE-ova. HROTE provjerava i pragove prihvatljivosti utvrđene u Programu.
- (8) U pogledu prihvatljivih korisnika, Program je primjenjiv na mala, srednja ili velika poduzeća koja ispunjavaju uvjete Programa (uključujući dozvolu koju izdaje HERA).
- (9) Program se primjenjuje na sljedeće kategorije postrojenja OIE-ova: *sunčana fotonaponska postrojenja (integrirana na građevinske strukture i neintegrirana), hidroelektrane, vjetroelektrane, geotermalne elektrane, elektrane na biomasu, elektrane na biopljin i elektrane na tekuća biogoriva.*
- (10) Kad je riječ o *sunčanim* elektranama, u Programu se razlikuju „neintegrirane“ elektrane, koje su nezavisne strukture položene na zemljište odnosno odvojene od građevinskih struktura / zgrada, i integrirane elektrane. „Integrirane“ sunčane elektrane jesu elektrane koje čine komponente koje su dio ovojnica zgrade ili funkcionalna zamjena elemenata zgrade (npr. krov, fasade, prozori), planirani i izgrađeni zajedno sa zgradom, ili instalacije na postojeću građevinsku strukturu gdje su komponente u fizičkom kontaktu sa zgradom.
- (11) Kad je riječ o elektranama na *biomasu*, hrvatska nadležna tijela posebno su navela da su za Program prihvatljive samo elektrane na biomasu iz obnovljivih izvora energije⁵. Hrvatska nadležna tijela navela su i da su prihvatljive elektrane na biopljin one koje upotrebljavaju biopljin iz poljoprivrednih kultura te organskih ostataka, otpada biljnog i životinjskog podrijetla, biorazgradivog otpada, deponijski plin i plin iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda. Prihvatljive elektrane na tekuća biogoriva obuhvaćaju elektrane koje upotrebljavaju tekuće biogorivo kako je definirano u točki 19. podtočki (8) Smjernica⁶ i koje ispunjuju

³ Električna energija koju HROTE kupuje na temelju ugovora o kupnji električne energije sklopljenih s proizvođačima električne energije iz OIE-ova hrvatskim se opskrbljivačima prodaje za 0,53 HRK x KWh (70 EUR x MWh) kako je utvrđeno Uredbom.

⁴ U pogledu smanjenja naknade za poticanje za određene potrošače hrvatska nadležna tijela izjavila su da će se ta smanjenja isključiti iz ove obavijesti.

⁵ Hrvatska nadležna tijela navela su da su isključivi izvori za proizvodnju energije u elektranama na biomasu sljedeći: u uporabi za potrebe proizvodnje električne energije u postrojenjima na biomasu jest ogrjevno drvo bukva-grab, četinjače, hrast i ostale tvrde listače.

⁶ Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014. – 2020. (SL C 200, 28.6.2014., str. 1.).

kriterije održivosti utvrđene člankom 17. Direktive 2009/28/EZ⁷ Europskog parlamenta i Vijeća („RED”). Za postrojenja koja upotrebljavaju otpad, hrvatska nadležna tijela potvrdila su primjenu Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva („Okvirna direktiva o otpadu”)⁸ i njezinih provedbenih nacionalnih pravila.

- (12) Kad je riječ o *hidroelektranama*, hrvatska nadležna tijela potvrdila su potpunu primjenu nacionalnih pravila kojima se provodi Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike („Okvirna direktiva o vodama”)⁹.
- (13) Osim potpore za nove elektrane, hrvatska nadležna tijela pojasnila su da bi se subvencije mogle odobriti proizvođaču koji je već uložio u svoja postrojenja ili čija su postrojenja već u stalnom pogonu. To bi bilo moguće samo kad bi proizvođači podnijeli zahtjev za poticaj jer nisu mogli postići odgovarajuću cijenu za električnu energiju proizvedenu u vlastitim postrojenjima¹⁰. Za proizvodno postrojenje koje je bilo u trajnom pogonu prije dana podnošenja zahtjeva za sklapanje ugovora o otkupu, razdoblje dodjeljivanja poticaja umanjuje se za vrijeme rada tog proizvodnog postrojenja, koje se ne smatra prihvatljivim.
- (14) Kako su hrvatska nadležna tijela dodatno objasnila, do takvih je okolnosti došlo samo jednom, u slučaju elektrane na biopljin, koja je bila u pogonu već 10 godina i za koju je trajanje ugovora o kupnji utvrđeno na 4 godine (od 2015. do 2018.)¹¹. Hrvatska nadležna tijela obvezala su se da će odobravati poticajne cijene postojećim elektranama samo ako je riječ o elektranama na biomasu i elektranama na biopljin¹². Za sve buduće slučajeve hrvatska nadležna tijela obvezuju se da će provjeriti jesu li troškovi nositelja projekta tijekom rada narasli više od očekivanog i je li predmetni nositelj projekta imao problema pri prodaji svoje energije na tržištu, tako da bez naknade za poticanje elektrana ne bi mogla ostati u pogonu, na isti način koji je primijenjen u slučaju prethodno navedene elektrane na biopljin.
- (15) Konačno, Programom su utvrđena pravila kako bi se spriječilo zbrajanje poticajne cijene s ostalim mjerama potpore za iste opravdane troškove. Prije sklapanja

⁷ Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnjem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ (SL L 140, 25.6.2009., str. 16.).

⁸ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

⁹ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

¹⁰ Hrvatska nadležna tijela objasnila su da je u nekim slučajevima (za tehnologije kao što su biomasa i biopljin) potrebno odobriti potporu kako bi elektrane ostale u pogonu jer cijena koju mogu postići na tržištu ne bi bila dovoljna, a varijabilni trošak sirovina može narasti mnogo više od onog što se očekivalo na početku rada.

¹¹ Hrvatska nadležna tijela zaključila su da bi elektrana trebala dobiti ugovor o kupnji električne energije zbog promjena na tržištu nakon njezina stavljanja u pogon, što je dovelo do povećanja cijene sirovine, povećanja marginalnih troškova zbrinjavanja otpada, a hrvatska burza električne energije još nije bila uspostavljena.

¹² Za elektrane na biopljin samo u jednom slučaju prijevremenog prekida ugovorā o kupnji električne energije budući da je za sada nacionalni cilj u pogledu elektrana na biopljin ostvaren.

ugovora o otkupu električne energije po poticajnoj cijeni, nositelj projekta postrojenja za proizvodnju električne energije iz OIE-ova dužan je HROTE-u dostaviti izjavu o svim dodijeljenim državnim potporama i/ili potporama male vrijednosti namijenjenima za izgradnju i opremanje postrojenja za proizvodnju električne energije iz OIE-ova neovisno o davatelju potpore. Nositelj projekta obvezuje se i da će obavijestiti HROTE o svakoj naknadno dodijeljenoj potpori.

- (16) Ako nositelj projekta – korisnik potpore u izjavi navede da već prima bilo koji od oblika državne potpore, a posebno potporu namijenjenu ulaganju u izgradnju elektrane, iznos potpore, odnosno poticajna cijena, umanjuje se za iznos primljene potpore u skladu s formulom¹³. Ukoliko se korisniku potpore nakon sklapanja Ugovora o otkupu električne energije s HROTE-om dodijeli bilo koji oblik državne potpore i/ili potpora male vrijednosti namijenjene posebno za izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije iz OIE-ova, korisnik potpore je tako dodijeljenu državnu potporu i/ili potporu male vrijednosti dužan vratiti davatelju.

2.3. Program potpore za obnovljive izvore energije: poticajna cijena

- (17) Mjera potpore u obliku je poticajne cijene koju HROTE isplaćuje proizvođačima električne energije iz OIE-ova (kao „zajamčenu cijenu otkupa”) kada steknu status povlaštenog proizvođača. Ugovor o otkupu električne energije po poticajnoj cijeni sklapa se s HROTE-om u trajanju od najviše 14 godina od dana konačne odluke o statusu proizvođača, u skladu s uobičajenim računovodstvenim pravilima, ili kraće – kao u prethodnom slučaju (13) – ako se postrojenje ranije amortizira.
- (18) Postoje dvije kategorije poticajnih cijena: i. poticajna cijena koja se temelji na referentnim troškovima proizvodnje (RTP) i iznosi 100 % opravdanih troškova proizvodnje te ii. referentna cijena (RC) koja odgovara takozvanom tarifnom modelu „Plavi” koji utvrđuje HERA (i u kojem su naknade niže od opravdanih troškova, vidi odjeljak 2.4.2.).
- (19) Hrvatska nadležna tijela objasnila su da razlika između dviju kategorija poticajnih cijena postoji zbog načina određivanja prioriteta u Hrvatskoj i potrebe da se na povlašteni način potpora pruži postrojenjima manje instalirane snage kako bi se olakšalo širenje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora diljem zemlje.
- (20) U tom pogledu, RTP se primjenjuje na mala postrojenja do uključivo 5 MW za: elektrane na biomasu; elektrane na biopljin iz poljoprivrednih kultura, organskih ostataka, otpada biljnog i životinjskog podrijetla, biorazgradivog otpada, deponijski plin i plin iz postrojenja za pročišćavanja otpadnih voda; geotermalne elektrane; male hidroelektrane. Za integrirana sunčana fotonaponska postrojenja RTP se primjenjuje na postrojenja do uključivo 300 kW.

¹³ Sljedeća formula:

$$\text{SMANJENJE POTICAJA (HRK/kWh)} = \frac{\text{UKUPNI IZNOS PRIMLJENE POTPORE (HRK)}}{(\text{A}^* \text{INSTALIRANA SNAGA (kW)} * \text{H (h)})}$$

gdje je: A – anuitetni faktor 14, u skladu s trajanjem isplate poticaja odnosno diskontnom stopom korištenom u ovoj metodologiji za izračun RTP-a.

H – godišnji broj pogonskih sati u skladu s Programom.

- (21) Za sva ostala postrojenja (neintegrirane sunčane elektrane, vjetroelektrane i elektrane na tekuća biogoriva) i prethodno navedena postrojenja (hidorelektrane, geotermalne elektrane i elektrane na bioplín) veća od 5 MW do uključivo 125 MW, visina poticajne cijene ekvivalentna je referentnoj cijeni (čiji je iznos manji od 100 % opravdanih troškova proizvodnje).
- (22) U sljedećoj tablici prikazane su različite razine poticajnih cijena. U zagradama su navedene razine u EUR po MWh radi lakšeg snalaženja.

Tablica 1 – Pregled razina RTP-ova za postrojenja OIE-ova (RC je naveden ako je primjenjiv, što je isto za sve OIE-ove). U zagradama su navedene razine u EUR po MWh¹⁴.

	Do 10 kW (HRK/kWh)	Više od 10 kW do 30 kW (HRK/kWh)	Više od 30 kW do 300 kW (HRK/kWh) ¹⁵	Do 1 MW (HRK/kWh)
Integrirana sunčana fotonaponska postrojenja	1,91 [254,51]	1,70 [226,01]	1,54 [205,99]	np
Neintegrirana sunčana fotonaponska postrojenja	RC* [0,53-0,70] [70-92,45]			
	Do 300 kW (HRK/kWh)	Više od 300 kW do 2 MW (HRK/kWh)	Više od 2 MW do 5 MW (HRK/kWh)	Više od 5 MW
Elektrane na biomasu	1,30 [173,07]	1,25 [166,35]	1,20 [159,51]	RC * [0,53-0,70] [70-92,45]
Elektrane na bioplín	1,34 [179,19]	1,26 [168,39]	1,18 [157,77]	RC* [0,53-0,70] [70-92,45]
Vjetroelektrane	RC			
Hidroelektrane	1,07 [143,06]	0,93 [124,63]	0,88 [117,42]	RC* [0,53-0,70] [70-92,45]
Geotermalne elektrane ¹⁶	1,20 (do 5 MW) [159,40]			*[1,10-1,20] [146,12-159,4]
Elektrane na tekuća biogoriva	RC * [0,53-0,70] [70-92,45]			

2.4. Poticajna cijena i referentne vrijednosti, troškovi proizvodnje, mehanizam revizije

2.4.1. Poticajna cijena RTP

- (23) Razine poticajne cijene RTP utvrđuju se na temelju referentnih troškova proizvodnje.

* Dijelovi ovog teksta (brojke) redigirani su kako se ne bi otkrile povjerljive informacije; te su brojke izražene u rasponima u uglatim zagradama.

¹⁴ Primjenjive razine poticajnih cijena ovog Programa jesu iznosi u HRK/kWh. Konverzija je temeljena na prosječnom godišnjem deviznom tečaju u 2012. (1 EUR = 7,5199 HRK) kojim su se hrvatska nadležna tijela služila kada su odobrila Program.

¹⁵ Hrvatska nadležna tijela pojasnila su da je 300 kW maksimalna veličina postrojenja za koju se odobrava subvencija.

¹⁶ Hrvatska nadležna tijela dodatno su objasnila da se iz sadašnjeg Programa, u pogledu geotermalnih elektrana, potpora može pružiti još jednom postrojenju od najviše 5,3 MW jer se s dodatnom elektranom snage 5,3 MW, do isteka trajanja Programa, ostvaruje cilj od 10 MW.

- (24) Hrvatska nadležna tijela uz Program su dostavila metodologiju za izračunavanje referentnih troškova proizvodnje (RTP) energije iz OIR-ova. RTP čini ukupne godišnje troškove za tipična postrojenja OIE-ova, umanjene za ukupne prihode i koristi od rada (prodaja topline i sl.), te je izražen u EUR/MWh¹⁷. Detaljnije informacije dostupne su u odjeljku 2.4.4.
- (25) Nakon godišnje revizije Programa (2014.) – nakon koje se razine poticajnih cijena nisu promijenile – hrvatska nadležna tijela navela su da se tarifni sustav neće revidirati do kraja Programa (31. prosinca 2015.) te da će primjenjive vrijednosti i dalje biti na snazi i neće se mijenjati tijekom trajanja ugovorâ o kupnji električne energije u skladu s Programom.

2.4.1.1. Poticajna cijena RTP za mala postrojenja do uključivo 300 kW: integrirane sunčane elektrane

- (26) Poticajna cijena za integrirane sunčane elektrane prikazane u tablici 1 dodjeljivat će se u punom iznosu za svu električnu energiju isporučenu u mrežu koja je jednaka stvarnoj mjesечноj potrošnji iz mreže kućanstva/objekta na koji je postavljena sunčana elektrana. Za sve viškove, odnosno dio električne energije isporučen u mrežu koji premašuje mjesecnu potrošnju kućanstva/objekta, isplaćuje se 80 % poticajne cijene prikazane u tablici 1.
- (27) Jednom mjesечно HROTE uspoređuje brojke u pogeldu proizvodnje koje predstavljaju proizvodnju elektrane i potrošnju kućanstva od istog vlasnika elektrane (električna energija kupljena iz mreže za kućanstvo / industrijski subjekt) te u skladu s time dodjeljuje poticaj. Smisao različitog tretmana (100 % – „električna energija koja je jednaka potrošnji“ ili 80 % cijene za „viškove“) jest da se proizvođače sunčanih elektrana potakne na izgradnju postrojenja u skladu s njihovim potrebama potrošnje električne energije kako bi se izbjegla gradnja postrojenja prevelikih dimenzija.
- (28) Dodatni detaljni poticajni mehanizmi primjenjuju se ako se uz sunčanu elektranu ulaže u investiciju za korištenje sustavom za pripremu sanitarnе tople vode ili grijanja. Instalacija takvih dodatnih sustava povisuje procijenjene troškove investicije za 20 % u slučaju integriranih sunčanih elektrana do 10 kW, 10 % u slučaju integriranih sunčanih elektrana od 10 do 30 kW i 3 % u slučaju integriranih sunčanih elektrana od 30 do 300 kW. Detaljan poticajni mehanizam odražava veće investicijske troškove za spomenute postotke.
- (29) Tim dodatnim poticajem – koji odgovara povećanju troška (dodatna investicija za topnu vodu / grijanje) – želi se potaknuti učinkovitija uporaba sunčanih postrojenja i priprema sanitarnе tople vode i/ili grijanja uz proizvodnju električne energije.

¹⁷ Formula je $RTP = (\text{TROŠKOVI} - \text{PRIHODI}) / \text{ENERGIJA}$, gdje su TROŠKOVI = godišnja investicija (anuitet) + operativni troškovi (€) + troškovi goriva (€); PRIHODI = prodaja topline + druge koristi (EUR); ENERGIJA = godišnja proizvodnja električne energije (MWh) = instalirana snaga (MWel) * godišnji pogonski sati (h). Kako su hrvatska nadležna tijela objasnila, izračunom su obuhvaćeni investicijski i operativni troškovi (uključujući troškove goriva ako je to primjenjivo), od kojih su oduzeti prihodi od prodaje topline postrojenjâ na biomasu za iznos u visini od 35 EUR po MWh.

2.4.1.2. Poticajna cijena RTP za mala postrojenja do uključivo 5 MW za koja poticaj iznosi 100 % opravdanih troškova

- (30) Poticajna cijena prikazana u tablici 1 dodjeljivat će se u punom iznosu za mala postrojenja do uključivo 5 MW kad je riječ o elektranama na biomasu, elektranama na biopljin, geotermalnim elektranama i hidroelektranama.
- (31) Kod elektrana na biomasu poticanje električne energije iz OIE-ova veže se korisno iskorištenom toplinskom energijom kako bi postrojenje bilo učinkovito. Potrebna ukupna godišnja učinkovitost postrojenja na biomasu iznosi 50 %. Ukoliko se dodatno ulaze u postrojenje na biomasu kako bi se postigla ukupna godišnja učinkovitost veća od 50 %, procjenjuje se da se trošak investicije povisuje za 20 %. Da bi se odrazile razlike u učinkovitosti, poticajna cijena za postrojenja na biomasu umanjit će se odnosno uvećati za specifične korekcijske faktore¹⁸.

2.4.2. Poticajna cijena RC

- (32) Na postrojenja koja nisu obuhvaćena odjelicima 2.4.1.1. i 2.4.1.2., kako je navedeno u tablici 1, primjenjuje se referentna cijena (RC). Referentna cijena odgovara posebnoj tarifi, takozvanoj „plavoj“ tarifi – tarifni model s „jedinstvenom tarifom“ što znači da cijena ostaje ista tijekom cijelog dana. Plava tarifa jest tarifa za opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge, a HERA je najmanje jednom godišnje revidira¹⁹. Njezin je iznos utvrđen u članku 39. stavku 2. Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge u visini od 0,53 HRK/kWh (sto je ekvivalentno 70 EUR/MW).
- (33) Stoga poticajna cijena RC, primjenjiva do kraja Programa, iznosi 0,53 HRK/kWh (sto je ekvivalentno 70 EUR/MWh). Prema hrvatskim nadležnim tijelima poticajna cijena RC odražava dovoljno stabilan investicijski okvir za sklapanje dugoročnih ugovora o otkupu.

2.4.3. Troškovi proizvodnje (za RTP i RC)

- (34) Hrvatska nadležna tijela navela su da su troškovi proizvodnje za postrojenja koja dobivaju poticajnu cijenu RTP utvrđeni na temelju podataka prikupljenih od nositelja projekata postrojenja, proizvođača i stručnjaka. Hrvatska nadležna tijela potvrdila su da se troškovi proizvodnje redovito ažuriraju na temelju prethodno navedene Metodologije za izračunavanje referentnih troškova proizvodnje (RTP) energije iz OIE-ova.
- (35) Troškovi proizvodnje koji su uzeti u obzir uključuju troškove investicije, uobičajenu stopu povrata i operativne troškove, a utvrđeni su na temelju metodologije ujednačenih troškova električne energije. Za izračun RTP-a utvrđuju se i troškovi i prihodi za svaku vrstu postrojenja.

¹⁸ Posebno, u slučaju kada je ukupna godišnja učinkovitost postrojenja manja od 45 % – korekcijski faktor iznosi 0,9, u slučaju kada je ukupna godišnja učinkovitost postrojenja od/uključujući 45 %, a manja od/ uključujući 50 % – korekcijski faktor iznosi 1, u slučaju kada je ukupna godišnja učinkovitost postrojenja veća od 50 % – korekcijski faktor iznosi 1,2.

¹⁹ Načelo gornje granice cijena primjenjuje se pri utvrđivanju iznosâ tarifnih stavki za radnu energiju i tarifnih stavki za naknadu za opskrbu u razdoblju do 30. lipnja 2014. [...] 1. Iznos tarifne stavke za radnu energiju: tarifni model Plavi: 0,53 HRK/kWh [...].

- (36) U metodologiji su sadržani tehnološki i operativni parametri i variabile svake tehnologije, a organizirana je tako da se temelji na dvije komponente – fiksni i varijabilni dio²⁰. Fiksni dio obuhvaća opravdane investicijske troškove i operativne troškove (bez troškova goriva) i određuje se svakih 5 godina ili češće ako se parametri značajnije promijene. Varijabilni dio obuhvaća troškove goriva i primjenjuje se samo na elektrane na biomasu i elektrane na biopljin, a određuje se jednom godišnje.
- (37) Za postrojenja kojima su dodijeljene poticajne cijene RC hrvatska nadležna tijela navela su zasebne izračune ujednačenih troškova električne energije kako slijedi:
- (a) Za vjetroelektrane neće biti novih ugovora o kupnji električne energije do kraja 2015. jer je ostvaren cilj iz nacionalnog akcijskog plana. Za jedinu vjetroelektranu za koju je sklopljen ugovor o kupnji električne energije, kao i za neintegrirane fotonaponske sustave, navedena je procjena troškova izrađena na temelju studije izvedivosti investitora.
 - (b) Budući da za ostale tehnologije (hidroelektrane, elektrane na biomasu i elektrane na biogorivo) nema neriješenih zahtjeva za sklapanje ugovora o kupnji električne energije, hrvatska nadležna tijela za te su tehnologije procijenila razine ujednačenih troškova električne energije na temelju elektrane od 10 MW. Osim toga, za sve elektrane koje imaju pravo dobiti poticajnu cijenu RC, hrvatska nadležna tijela obvezala su se da će prije sklapanja novih mogućih ugovora o kupnji električne energije provjeriti jesu li njihove razine ujednačenih troškova električne energije veće od referentne cijene. Konačno, hrvatska nadležna tijela izjavila su da za elektrane na biopljin neće biti novih ugovora o kupnji električne energije do kraja 2015. jer je ostvaren cilj iz nacionalnog akcijskog plana.
- (38) U tablici 2 prikazana je proizvodnja (ujednačeni troškovi električne energije) po tehnologiji, uzimajući u obzir druge prihode osim prodaje električne energije (prihodi od prodaje topline).

Tablica 2 – Ujednačeni troškovi električne energije (HRK x kWh) po tehnologiji (u zagradama su odgovarajuće vrijednosti u EUR x MWh)

	Do 10 kW	Više od 10 kW do 30 kW	Više od 30 kW do 300 kW ²¹	> 300 kW
Integrirana sunčana fotonaponska postrojenja	1,91 [254,51]	1,70 [226,01]	1,54 [205,99]	np
Neintegrirana sunčana fotonaponska postrojenja		1,70 (30 kW) [226,01]	1,54 (300 kW) [205,99]	0,77 (1 MW) [175,37]
	Do 300 kW	Više od 300 kW do 2 MW	Više od 2 MW do 5 MW	Više od 5 MW
Elektrane na biomasu	1,30 [173,07]	1,25 [166,35]	1,20 [159,51]	1,67 (10 MW) [223,29]
Elektrane na biopljin	1,34	1,26	1,18	np ²²

²⁰ RTP = VDRT + FDRT, gdje je FDRT – fiksni dio RTP-a (EUR/MWhel): Investicijski troškovi (anuitet) i Operativni troškovi (bez troškova goriva) i VDRT – varijabilni dio RTP-a (EUR/MWhel): Troškovi goriva – prihodi (toplina i druge koristi).

²¹ Hrvatska nadležna tijela pojasnila su da je 300 kW maksimalna veličina postrojenja za koju se odobrava subvencija.

²² Budući da je ostvaren cilj nacionalnog plana, ne može se dati potpora novim elektranama na biopljin do kraja 2015.

	[179,19]	[168,39]	[157,77]	
Vjetroelektrane		0,92 (2,5 MW) [123,24]		
Hidroelektrane	1,07 [143,06]	0,93 [124,63]	0,88 [117,42]	0,74 (10 MW) [98,94]
Geotermalne elektrane ²³		1,20 (do 5 MW) [159,40]		1,18 (do 5,3 MW) [157,47]
Elektrane na tekuća biogoriva		0,61 (10 MW) [81,75]		

2.4.4. Stopa povrata

- (39) U pogledu uobičajenog povrata na investicije, hrvatska nadležna tijela uzela su u obzir sljedeću stopu povrata za izračun troškova proizvodnje. Oni su utvrđeni na temelju analiza tržišta i izvještaja finansijskih stručnjaka. Hrvatska nadležna tijela dostavila su i podatke o ažuriranim profilima rizičnosti država članica i razinama rejtinga, kamatama na kredite i procjene temeljene na tržišnoj praksi iz Hrvatske narodne banke²⁴ i drugih tijela²⁵.
- (40) Hrvatska nadležna tijela odredila su procijenjenu stopu povrata na 12 %, što je izračunano na temelju ponderiranog prosječnog troška kapitala (WACC), uzimajući u obzir posebnosti hrvatskog gospodarstva i susjednih zemalja. U određivanju godišnjeg troška kapitala korištene su sljedeće pretpostavke:
- Traženi povrat na uloženi kapital za sve izvore: 25 %; stopom povrata odražavaju se trenutačni uvjeti u zemljama poput Hrvatske, koja se smatra „rizičnom” i na temelju izvještaja agencija za kreditni rejting.
 - Kamatna stopa kredita: 6,5 %; procjene troška kapitala temelje se na uvidu autora metodologije u postojeće ugovore s bankama te pregledu komercijalno dostupnoj ponudi kredita za projektno financiranje.
 - Finansijskom strukturom investicije prepostavlja se omjer vlastitog kapitala (kapital) i vanjskih izvora financiranja (krediti) u omjeru 30:70. Omjer se temelji na analizi tržišta, izvještajima i izvještajima finansijskih stručnjaka.

2.4.5. Tržišna cijena

- (41) Prema hrvatskim nadležnim tijelima, budući da u Hrvatskoj još nije uspostavljena burza električne energije, potrebno je koristiti se drugim pokazateljima. Pokazatelji cijena za procjenu tržišnih cijena na bilateralnom tržištu razilaze se. Jedan je od načina procjene tržišnih cijena na bilateralnom tržištu praćenje cijena na burzama električne energije u susjedstvu. Tako se u određenim

²³ Hrvatska nadležna tijela dodatno su objasnila da se iz sadašnjeg programa, u pogledu geotermalnih elektrana, potpora može pružiti još jednom postrojenju snage od najviše 5,3 MW jer se s dodatnom elektranom snage 5,3 MW, do isteka trajanja Programa, ostvaruje cilj od 10 MW.

²⁴ Hrvatska je podnijela i izvještaj Hrvatske narodne banke u kojem je navedeno sljedeće: „Kamatne stope trgovačkim društvima na kunske kredite bez valutne klauzule kretale su se u rasponu od najnižih 7 % zabilježenih u 2007. do najviših 10,04 % zabilježenih u 2009. za kratkoročne kredite te od najnižih 5,80 % zabilježenih u 2011. do najviših 9,35 % u 2009. za dugoročne kredite.”

²⁵ Hrvatska nadležna tijela navela su i primjer gdje se na temelju komparatora troškova javnog sektora za projekte javno-privatnog partnerstva (uključujući projekte OIE-ova) predviđa povrat na vlastiti kapital na investicije između [0 i 30] % (izvor: Agencija za javno-privatno partnerstvo).

metodologijama koje donosi Nacionalno regulatorno tijelo (HERA) upotrebljava projekciju cijena na BSP regionalnoj burzi (SouthPool) i mađarskoj burzi HUPX. Za 2013. prosječne cijene po satu (EUR/MWh) u određenom mjesecu iznose od 28,73 € do 51,71 [HUPX] i od 30,19 do 50,57 [SIPX/BSP]. Na temelju drugog pristupa tržišne se cijene mogu dobiti povezivanjem s tarifama za opskrbu električne energije koje utvrđuje HERA. Te tarife iznose od otprilike 30 do >70 EUR po MWh.

2.5. Ostali elementi: Financiranje

- (42) Financiranje Programa nema izravan utjecaj na državni proračun. Financiranje mjera temelji se na Uredbi o naknadama („Narodne novine“, broj 128/13), u kojoj su određena dva glavna izvora sredstava:
 - (a) „naknada za obvezan otkup“ koju svi opskrbljivači plaćaju HROTE-u razmjerno svojem udjelu u ukupnoj opskrbi električnom energijom u Hrvatskoj, na temelju informacija prikupljenih od HROTE-a, pod nadzorom HERA-e; naknada za otkup, kako je zadnje utvrđeno u Uredbi o naknadama, NN 128/2013, iznosi 0,53 HRK po kWh
 - (b) „naknada za poticanje“ koja se naplaćuje svim korisnicima električne energije (koju prikupljaju opskrbljivači u okviru računa za električnu energiju), utvrđena je na iznos od 0,035 HRK po kWh, uz smanjenja za posebne kategorije korisnika.
- (43) Isto tako, Republika Hrvatska obvezala se isključiti uvezenu električnu energiju iz OIE-ova iz izračuna tržišnog udjela svakog opskrbljivača, na temelju čega hrvatski operator tržišta izračunava uvjete obveznog otkupa za 2014. i 2015. (i nakon 2015.).
- (44) Konkretno, naveli su primjer na koji bi način funkcionalo isključivanje uvezene električne energije iz OIE-ova iz izračuna tržišnog udjela svakog opskrbljivača:

Opskrba električnom energijom

OPSKRBLJIVAČ	Ukupna opskrba električnom energijom u Hrvatskoj (kWh)	Količina uvezene električne energije iz OIE-ova (kWh)	Opskrba električnom energijom isključujući uvoz iz OIE-ova (kWh)	Fiktivni udio u opskrbi %
Opskrbljivač 1	600 000 000	100 000 000	500 000 000	50
Opskrbljivač 2	320 000 000	20 000 000	300 000 000	30
Opskrbljivač 3	210 000 000	10 000 000	200 000 000	20
Ukupna opskrba električnom energijom u Hrvatskoj	1 130 000 000		1 000 000 000	100

- (45) Kada je riječ o naknadama za poticanje koje plaćaju svi potrošači električne energije, hrvatska nadležna tijela obvezala su se i da će dopustiti povrat spomenutih naknada za poticanje za svu električnu energiju iz OIE-ova za 2014. i 2015.
- (46) Iznos povrata odgovarat će naknadi koju su platili domaći potrošači. Povrat će se ostvariti iz proračuna za poticaje za OIE-ove (koji se prikuplja od naknade za poticanje i od obveznog otkupa) kojim upravlja HROTE. Uvoznici se mogu

prijaviti za povrat naknade od 1. siječnja 2014. (od početka Programa) ako za uvoz imaju dokaz o obnovljivom podrijetlu električne energije.

- (47) Radi povrata naknada za poticanje i radi isključivanja iz izračuna opskrbe električnom energijom hrvatska nadležna tijela obvezala su se da će prihvatići dokaze koji se temelje na sljedećem: jamstva podrijetla kao dokaz o uvozu električne energije iz OIE-ova (iz država članica Europske unije i Europskoga gospodarskog prostora); TÜV certifikati (Energetska certifikacija TÜV SÜD) kao dokaz o uvozu električne energije iz OIE-ova; RECs certifikati kao dokaz o uvozu električne energije iz OIE-ova (<http://www.recs.org/>); kupoprodajni ugovori između opskrbljivača i proizvođača električne energije iz OIE-ova iz uvoza. Kako su hrvatska nadležna tijela pojasnila, odgovarajući dokazi o uvozu električne energije iz OIE-ova nisu kumulativni. Kako bi se dokazao stvarni uvoz u Hrvatsku električne energije OIE-ova, mogla bi biti potrebna dodatna dokumentacija.
- (48) Nadalje, na temelju podataka iz 2014. Hrvatska je procijenila da se godišnjim uvozom električne energije iz OIE-ova iz susjednih država članica trenutačno ne bi financiralo više od 2,7 % hrvatskog programa potpore za OIE-ove, a kako bi se izbjegla zlouporaba povrata naknade, hrvatska nadležna tijela odredila su da maksimalni godišnji iznos povrata može odgovarati iznosu od 5 % ukupne godišnje isplate prijavljenog Programa potpore postrojenjima²⁶.

3. OCJENA MJERE

3.1. Postojanje potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a

- (49) U skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a, svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama.
- (50) Treba napomenuti da Hrvatska ne osporava činjenicu da se ta sredstva razvrstaju kao državna sredstva. Komisija primjeće i sljedeće:
- poticajne cijene izravno isplaćuje HROTE, subjekt pod državnom kontrolom;
 - naknada za poticanje, naknada za „obvezan otkup”, kojom upravlja HROTE i pod čijim je nadzorom, određena je „Uredbom o naknadama”;
 - isto tako, naknada za poticanje koju plaćaju potrošači obvezan je dodatak računu za električnu energiju, što je određeno spomenutom Uredbom o naknadama.
- (51) Stoga Komisija zaključuje da se potpora za električnu energiju iz OIE-ova financira državnim sredstvima.
- (52) Postrojenja OIE-ova koja su povlaštena u okviru Programa od hrvatske će države dobivati potporu, koja inače ne bi bila dostupna, u visini selektivne ekonomске prednosti koja se isplaćuje iz državnih sredstava. S obzirom na razinu

²⁶ Hrvatsko Ministarstvo gospodarstva pripremit će i objaviti dokument u pogledu opravdanih izdataka za povrat i provedbu povrata naknade.

integriranosti unutarnjeg tržišta električne energije bilo koja državna potpora proizvođačima električne energije vjerojatno će utjecati na prekograničnu trgovinu te na tržišno natjecanje na tržištu plina i električne energije. Prijavljeni Program stoga čini državnu potporu²⁷.

- (53) Komisija zaključuje da Program električne energije iz OIE-ova iz 2014. čini državnu potporu u korist proizvođača električne energije iz OIE-ova. Stoga Komisija mora preispitati njihovu usklađenost.

3.2. Zakonitost potpore

- (54) Program državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije u okviru Programa iz 2014. prijavljen je Komisiji 27. veljače 2014. Do tog datuma nije se provodio. Hrvatska je izjavila da provedbu Programa prvo mora odobriti Komisija. Hrvatska je stoga postupala u skladu s obvezama iz članka 108. UFEU-a.

3.3. Spojivost

- (55) Komisija je ocijenila prijavljen Program potpore na temelju Smjernica, a posebno njihova odjeljka 3.3. (Potpore za energiju iz obnovljivih izvora). Smjernice su stupile na snagu 1. travnja 2014. i primjenjuju se na sve tekuće obavijesti (točka 247. Smjernica).

3.3.1. Doprinos cilju od zajedničkog interesa

- (56) U skladu s točkom 31. Smjernica, države članice moraju točno odrediti cilj od zajedničkog interesa i objasniti očekivani doprinos Programa tom cilju. Hrvatska nadležna tijela naznačila su da je namjera prijavljenog Programa potaknuti proizvodnju električne energije iz OIE-ova kako bi do 2020. udio takve energije u opskrbi električnom energijom u Hrvatskoj dosegao 20 %, čime bi se pridonijelo ostvarenju općeg nacionalnog cilja određenog u Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora. Promicanje razvoja energije iz obnovljivih izvora jedan je od ciljeva Unijine politike u području energije u skladu s člankom 194. UFEU-a.
- (57) Program je stoga usmjeren na cilj od općeg interesa u smislu promicanja razvoja električne energije iz obnovljivih izvora.

3.3.2. Potreba za intervencijom države

- (58) U skladu s pododjeljkom 3.2.2. Smjernica, država članica mora dokazati da postoji potreba za intervencijom države, a posebno da je potpora potrebna kako bi se otklonio tržišni nedostatak koji se inače ne bi mogao otkloniti. U slučaju proizvodnje električne energije iz OIE-ova Komisija prepostavlja da preostali tržišni nedostatak i dalje postoji i da se može riješiti s pomoću potpore za energiju iz OIE-ova, a razlozi su navedeni u točki 115. Smjernica. Informacijama koje je dostavila Hrvatska, a posebno o troškovima proizvodnje električne energije iz OIE-ova i trenutačnim razinama cijena na tržištu električne energije, potvrđuje se da uz postojeće tržišne uvjete bez državne potpore neće doći do ulaganja u postrojenja OIE-ova.

²⁷ Vidi predmete o državnim potporama N 354/2008 – Danska, Dodatak za energiju od novih vjetroturbina, uvodne izjave 32. – 41. (SL 143, 24.6.2009., str. 6.) i SA.35485 (2013/N) – Danska, Potpore za sve oblike uporabe bioplina A, uvodne izjave 26. – 27. (još nije objavljeno).

3.3.3. Primjerenošć potpore, proporcionalnost i utjecaj na tržišno natjecanje

- (59) Prema pododjeljcima 3.2.3. i 3.2.6. Smjernica, države članice moraju dokazati da je državna potpora primjereni instrument za postizanje cilja te da ne postoje neopravdani negativni učinci na tržišno natjecanje i trgovinu. U točki 116. Smjernica smatra se da, ako su ispunjeni svi ostali uvjeti, Komisija prepostavlja da je potpora za energiju iz OIE-ova primjerena te da su narušavajući učinci ograničeni.
- (60) Budući da prijavljeni Program završava 31. prosinca 2015., moraju se ispuniti sljedeći uvjeti (točke 126., 128. i 131. Smjernica):
- (a) potpora po jedinici energije ne premašuje razliku između ukupno ujednačenih troškova proizvodnje energije prema određenoj tehnologiji i tržišne cijene u obliku predmetne energije;
 - (b) ujednačeni troškovi proizvodnje energije mogu uključivati uobičajeni povrat na kapital; potpore za ulaganje odbijaju se od ukupnog iznosa ulaganja pri izračunu ujednačenih troškova proizvodnje energije;
 - (c) proizvodni troškovi ažuriraju se redovito, najmanje jednom godišnje;
 - (d) potpore se dodjeljuju samo dok se postrojenje potpuno ne amortizira u skladu s uobičajenim računovodstvenim pravilima kako bi se izbjeglo da operativne potpore koje se temelje na ujednačenim troškovima proizvodnje energije premašuju amortizaciju ulaganja.
- (61) Isto tako, u prijelaznom razdoblju kojim će se obuhvatiti godine 2015. i 2016. potpore za najmanje 5 % planiranog novog kapaciteta proizvodnje električne energije iz OIE-ova moraju se dodjeljivati u konkurentnom natječajnom postupku na temelju jasnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija (točka 126. Smjernica).
- (62) Može se smatrati da su prethodno navedeni uvjeti ispunjeni u hrvatskom Programu, što je predmet ove Odluke kako je navedeno u nastavku.

3.3.3.1. Usklađenost s točkama 124. – 127. Smjernica o konkurentnom natječajnom postupku

- (63) Program traje do 31. prosinca 2015., a u točkama 124. – 127. zahtijeva se da se do tog datuma provede samo natječajni postupak u prijelaznom razdoblju kako se zahtijeva u točki 126. Smjernica.
- (64) U tom pogledu, kako je navedeno u prethodnom stavku (4), hrvatska nadležna tijela potvrdila su da se najmanje 5 % planiranog novog kapaciteta proizvodnje električne energije iz OIE-ova za 2015. i 2016. odobrava u konkurentnom natječajnom postupku na temelju jasnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija. Na temelju te jasno preuzete obveze može se smatrati da su uvjeti iz točaka 124. – 127. Smjernica ispunjeni.

3.3.3.2. Potpora ne premašuje razliku između ujednačenih troškova proizvodnje energije i tržišne cijene (točke 128. i 131. Smjernica).

- (65) Hrvatska je dostavila podatke o troškovima proizvodnje za povlaštena postrojenja temeljene na više izvora (vidi odjeljak 2.4.3.). Troškovi proizvodnje izračunani su u skladu s metodologijom ujednačenih troškova proizvodnje energije. Isto tako, Hrvatska svake godine ažurira troškove goriva u izračunima troškova proizvodnje za poticajnu cijenu RTP. Za postrojenja kojima su dodijeljene poticajne cijene RC Hrvatska će provjeriti troškove proizvodnje u trenutku primjene za elektrane na biomasu, elektrane na biopljin i hidroelektrane, a nove vjetroelektrane više ne mogu ući u Program.
- (66) Zbog kratkog trajanja Programa, činjenice da se referentni troškovi proizvodnje svake godine ažuriraju barem djelomično te činjenice da je poticajna cijena RC znatno ispod razine troškova proizvodnje (i barem će se jednom godišnje ažurirati za određene tehnologije) Komisija smatra da su uvjeti iz točke 131. podtočke (c) ispunjeni.
- (67) Prema podacima iz tablica 1 i 2 te pokazateljima tržišnih cijena iz odjeljka 2.4.5. potpora po jedinici energije ne premašuje razliku između ukupno ujednačenih troškova proizvodnje energije prema određenoj tehnologiji i tržišne cijene u obliku predmetne energije.
- (68) Općenito, Hrvatska je dokazala da razine poticajnih cijena, i poticajna cijena RTP za postrojenja do uključivo 5 MW i poticajna cijena RC za ostala postrojenja (uključujući neintegrirane sunčane elektrane ispod 5 MW) (kako je opisano u tablici 1), ni u jednom slučaju ne premašuju troškove proizvodnje predmetnih postrojenja (kako je opisano u tablici 2). Hrvatska je na dostatan način dokazala da postrojenja do uključivo 5 MW zahtijevaju veće poticaje jer imaju veće troškove proizvodnje od onih iznad 5 MW.
- (69) Budući da korisnik prima samo poticajne cijene (RTP ili RC) u obliku „zajamčene cijene otkupa” od HROTE-a, koji prodaje električnu energiju opskrbljivačima i zadržava prihode (kao dio ukupnog financiranja Programa, vidi prethodni odjeljak 2.5.), može se zaključiti da potpora neće premašiti razliku između troškova proizvodnje i predmetne „tržišne cijene” te da neće na drugi način donijeti prekomjernu naknadu proizvođačima električne energije iz OIE-ova.
- (70) Isto tako, korekcijski faktori za kombiniranje pripreme sanitarne tople vode ili grijanja s integriranim sunčanim elektranama i za različite razine učinkovitosti elektrana na biomasu odražavaju nastajanje većih troškova proizvodnje, a cilj im je optimalno iskoristiti prilike koje pružaju obnovljivi izvori energije, a isključivanjem prihoda od prodaje topline (vidi stavak (24)) sprječava se prekomjerna naknada za proizvođače biomase.
- (71) Isti je zaključak i u pogledu poticajne cijene RC za postrojenja iznad 5 MW (vidi tablice 1 i 2 te prethodno navedeni odjeljak 2.4.5.) koja je zajamčena tijekom cijelog razdoblja trajanja ugovora o kupnji električne energije i utvrđena na znatno nižoj razini od troškova proizvodnje.

- (72) Hrvatska je navela stopu povrata uključenu u troškove proizvodnje. Stopa povrata određena je na temelju analize tržišta. Ona odgovara WACC-u, odnosno ponderiranom prosječnom trošku kapitala. Njome se uzimaju u obzir tipični postotci kapitala i financiranje kredita za predmetne projekte te se istražuju stope kredita koje zahtijevaju banke i stope kapitala koje zahtijevaju investitori. Svi su izračuni temeljeni na povratu kapitala od 12 %, što se u Hrvatskoj može smatrati uobičajenim za takve projekte uzimajući posebno u obzir posebne uvjete hrvatskog gospodarstva i susjednih zemalja.
- (73) Na temelju metodologije upotrijebljene za određivanje stopa i dostavljenih informacija Komisija zaključuje da se te stope mogu smatrati uobičajenom stopom povrata u smislu točke 131. podtočke (b) Smjernica.
- (74) Hrvatska je dostavila detaljan izračun ujednačenih troškova električne energije, prema kojem je vidljivo da se potpore dodjeljuju samo dok se postrojenje potpuno ne amortizira, kako se zahtijeva u točki 131. podtočki (d). Konkretno, potpore koje se temelje na metodologiji ujednačenih troškova proizvodnje energije i koje se dodjeljuju za razdoblje od 14 godina ne premašuju uobičajenu amortizaciju ulaganja.
- (75) Na temelju navedenog i uzimajući u obzir činjenicu da Program traje samo do 31. prosinca 2015., Komisija izražava zadovoljstvo činjenicom da su uvjeti iz točaka 128. i 131. Smjernica ispunjeni.

3.3.3.3. Kumulacija

- (76) Hrvatska su nadležna tijela navela i da se u okviru Programa potpore neće moći zbrajati s potporom za ulaganje u okviru drugih programa. Budući da se potpore ne mogu zbrajati s poticajnim cijenama ili premijom za iste opravdane troškove, uvjeti iz točaka 81. i 82. Smjernica ispunjeni su.

3.3.4. Hidroelektrična energija

- (77) U točki 117. Smjernica zahtijeva se da potpora za proizvodnju hidroelektrične energije mora poštovati Okvirnu direktivu o vodama, a posebno njezin članak 4. stavak 7. U tom je pogledu Hrvatska potvrdila da je Okvirnu direktivu o vodama prenijela u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, Narodne novine, NN 165/2009, 63/2011, 130/2011, 56/2013, 14/2014) i ta se pravila primjenjuju na hidroelektrane podložne Programu.

3.3.5. Održivost tekućeg biogoriva

- (78) U skladu s točkom 19. podtočkama (8) i (9), bilješkom 24, kako bi državna potpora bila prihvatljiva kao potpora za obnovljive izvore energije, tekuća biogoriva i biogoriva moraju ispunjavati uvjete održivosti, kako je utvrđeno člankom 17. Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora. Hrvatska je potvrdila da su elektrane na tekuća biogoriva povlaštene u okviru Programa usklađene s tim kriterijima.

3.3.6. Hijerarhija otpada

- (79) Hrvatska nadležna tijela potvrdila su i sukladnost – za sve elektrane koje se koriste otpadom – s Okvirnom direktivom o otpadu, a posebno s načelom

hijerarhije otpada, prenesenim u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o održivom gospodarenju otpadom, NN br. 94/2013).

3.3.7. Učinak poticaja

- (80) U skladu s točkom 49. Smjernica, država članica mora dokazati da potpora svojim učinkom potiče korisnike da promijene svoje ponašanje u skladu s ciljem od općeg interesa. Komisija posebno smatra da potpora nema učinak poticaja na korisnika ako je rad na projektu već započeo prije nego što se korisnik prijavio nacionalnim vlastima za potporu (točka 50. Smjernica). Isto tako, država članica mora uvesti standardizirani prijavni obrazac kako bi ispunila zahteve iz točke 51. Smjernica i mora osigurati da davatelj potpore prijavu za potporu obradi na način propisan točkom 52. Smjernica.
- (81) Na temelju izračuna Hrvatske, kako je objašnjeno u odjeljku 3.3.3., vidljivo je da su troškovi proizvodnje električne energije iz OIE-ova viši od cijene koja bi bila dostupna na tržištu. Zbog te razlike u troškovima bez potpore ne bi bilo dovoljno poticaja za ulaganja jer ona ne bi bila gospodarski održiva.
- (82) Hrvatska su nadležna tijela potvrdila da će postojeći proizvođači za elektrane na biomasu i biopljin moći dobiti poticajnu cijenu iznimno samo ako su za nju podnijeli zahtjev jer nisu mogli postići odgovarajuću cijenu za električnu energiju proizvedenu u svojim elektranama²⁸. Hrvatska su se nadležna tijela obvezala provjeriti postoje li te posebne okolnosti za buduće elektrane na biomasu jer je nacionalni cilj u pogledu bioplina već ostvaren.
- (83) Isto tako, razdoblje prihvatljivosti za poticajne cijene umanjuje se za godine rada kako bi se izbjegli prekomjerni iznosi potpore. Osim takvih slučajeva, potpora se može dodjeljivati samo dok se postrojenje u potpunosti ne amortizira u skladu s računovodstvenim standardima (tijekom najviše 14 godina).
- (84) Naposljetku, Programom su određeni uvjeti koji se moraju ispuniti kako bi se potpisao ugovor o otkupu električne energije. Korisnik mora podnijeti poseban zahtjev za ugovor o otkupu električne energije koji, uz osnovne podatke o korisniku, uključuje niz posebnih zahtjeva (izvadak iz sudskog registra, ugovor o priključku na mrežu, dokumentacija kojom se dokazuje da osoba nije u finansijskim poteškoćama i studija izvedivosti za postrojenja iznad 300 kW).
- (85) Komisija stoga smatra da su uvjeti iz točaka 49. do 52. Smjernica ispunjeni i zbog ograničenog trajanja Programa do 31. prosinca 2015.

3.3.8. Zaključak o spojivosti

- (86) Posebno uzimajući u obzir da je trenutačni Program na snazi do 31. prosinca 2015., Komisija smatra da je Program potpora za električnu energiju iz OIE-ova spojiv s kriterijima utvrđenima u Smjernicama.

²⁸ U jednom slučaju do sada hrvatska nadležna tijela provjerila su hoće li troškovi sirovina biti veći od očekivanog i hoće li posebne okolnosti (nedostatak burze) onemogućiti proizvođače električne energije iz OIE-ova da na drugi način utrže svoju energiju.

3.3.9. Usklađenost s ostalim odredbama Ugovora

- (87) U skladu s točkom 29. Smjernica, budući da se potpora finančira posebnim naknadama, kojima je cilj financiranje potpore za električnu energiju iz OIE-ova (vidi prethodni odjeljak 2.5.), Komisija je preispitala usklađenost tih naknada s člancima 30. i 110. UFEU-a.
- (88) U skladu sa sudskom praksom naknada koja se naplaćuje na domaće i uvezene proizvode na temelju istih kriterija svejedno može biti zabranjena Ugovorom ako su prihodi od te naknade namijenjeni potpori aktivnostima kojima se posebno daje prednost domaćim proizvodima koji se oporezuju. Ako se prednostima koje ti proizvodi uživaju u potpunosti kompenzira nametnuti teret, učinak naknade očit je samo u pogledu uvezenih proizvoda, a ta naknada čini naknadu s istovrsnim učinkom, protivno članku 30. UFEU-a. Ako se, s druge strane, tim prednostima samo djelomično kompenzira teret nametnut domaćim proizvodima, predmetna naknada smatra se diskriminirajućim oporezivanjem u smislu članka 110. UFEU-a i protivna je odredbi u pogledu omjera kojim se kompenzira teret nametnut domaćim proizvodima²⁹.
- (89) Ako domaća proizvodnja električne energije ostvaruje korist od potpore koja se finančira na temelju naknada na cijelokupnu potrošnju električne energije (uključujući potrošnju uvezene električne energije), tada se tim načinom finančiranja uvezenoj električnoj energiji nameće teret od kojeg sama ne ostvaruje korist i stvara se rizik od diskriminirajućeg učinka na uvezenu električnu energiju iz OIE-ova, čime se krše članci 30. i/ili 110. Ugovora³⁰.
- (90) Program potpora iz ove obavijesti finančirat će se na sljedeće načine:
- „naknadom za obvezni otkup”, koju plaćaju svi opskrbljivači električnom energijom i koja se izračunava na temelju udjela u ukupnoj opskrbi električnom energijom (uključujući uvezenu električnu energiju iz OIE-ova iz drugih država članica EGP-a);
 - „naknadom za poticanje”, koja se dodatno obračunava svim hrvatskim potrošačima električne energije i koja stoga može obuhvaćati električnu energiju uvezenu iz drugih država članica EGP-a.
- (91) Komisija stoga izražava zabrinutost zbog činjenice da bi finansijski mehanizam (obje naknade) mogao diskriminirajuće djelovati na uvoz u smislu članaka 30. i 110. Ugovora.
- (92) Hrvatska smatra da je mjeru u skladu s člancima 30. i 110. UFEU-a zbog do sada odsutne – ispitane – razine uvezene električne energije iz OIE-ova iz ostalih država članica EU-a. Na temelju podataka iz 2014., Hrvatska priznaje da je udio moguće naknade naplaćene na energiju iz OIE-ova iz uvoza iz susjednih zemalja u odnosu na HROTE isplatu poticaja oko 2,7 %, a s obzirom da je nedavno donesena metodologija prepoznavanja jamstva podrijetla, uvoz električne energije iz OIE-ova navodno bi trebao postati prepoznatljiviji.

²⁹ Spojeni predmeti C-128/03 i C-129/03 AEM [2005.] ECR I-2886, stavci 44. do 47.; Predmet C-206/06 Essent Netwerk Noord [2008.] ECR I-5497, stavak 42.

³⁰ Predmet 47/69 Francuska protiv Komisije, EU:C:1970:60, stavak 20. Vidi i predmet SA.38632 (2014/N) Njemačka – EEG 2014 – Reforma Zakona o obnovljivoj energiji (još nije objavljeno u SL-u).

- (93) Međutim, Komisija primjećuje da Hrvatska ne isključuje mogućnost da se uvezena električna energija iz OIE-ova u Hrvatskoj upotrebljava te se stoga mora ocijeniti usklađenost s člancima 30. i 110. Ugovora. Kako bi se riješila moguća diskriminacija uvoza električne energije iz OIE-ova, hrvatska su nadležna tijela preuzela posebne obveze.
- (94) Prvo, uz nedavnu provedbu sustava jamstava podrijetla, hrvatska su nadležna tijela potvrdila da će takav registar uskoro funkcionirati za sve korisnike, što će olakšati tok uvezene električne energije iz OIE-ova.
- (95) Hrvatska se posebno obvezala da će odobriti povrat svih prethodno spomenutih naknada za poticanje za svu uvezenu električnu energiju iz OIE-ova za 2014. i 2015. Hrvatska nadležna tijela obvezala su se i da će isključiti uvezenu električnu energiju iz OIE-ova iz izračuna tržišnog udjela svakog opskrbljivača, na temelju čega hrvatski operator tržišta HROTE izračunava uvjete obveznog otkupa za 2014. i 2015.
- (96) Iznos povrata odgovarat će naknadi koju su platili domaći potrošači. Povrat će se ostvariti iz proračuna za poticaje za OIE-ove (koji se prikuplja od naknade za poticanje i od obveznog otkupa). Uvoznici se mogu prijaviti za povrat naknade od 1. siječnja 2014. (od početka Programa) ako za uvoz imaju dokaz o obnovljivom podrijetlu električne energije. Dokaz o podrijetlu OIE-ova temeljit će se na jednom od sljedećih: jamstva podrijetla kao dokaz o uvozu električne energije iz OIE-ova (iz država članica Europske unije i Europskoga gospodarskog prostora); TÜV certifikati (Energetska certifikacija TÜV SÜD) kao dokaz o uvozu električne energije iz OIE-ova; RECs certifikati kao dokaz o uvozu električne energije iz OIE-ova (<http://www.recs.org/>) ili kupoprodajni ugovori između opskrbljivača i proizvođača električne energije iz OIE-ova iz uvoza. Kako su hrvatska nadležna tijela pojasnila, da bi se dokazao stvarni uvoz u Hrvatsku električne energije iz OIE-ova, mogla bi biti potrebna dodatna dokumentacija.
- (97) Kako bi se spriječila zlouporaba sustava povrata, maksimalni godišnji iznos povrata odgovara iznosu od 5 % ukupne godišnje isplate prijavljenog Programa potpore postrojenjima, što je uvelike iznad predviđenog udjela financiranja uvezene električne energije iz OIE-ova iz susjednih zemalja (oko 2,7 %). Naposljetku, hrvatska su nadležna tijela potvrdila da će Ministarstvo gospodarstva pripremiti i objaviti dokument u pogledu opravdanih izdataka za povrat i provedbu povrata naknade.
- (98) Uzimajući u obzir posebne obveze koje su preuzela hrvatska nadležna tijela te činjenicu da Program traje samo do kraja 2015., može se smatrati da je prijavljeni Program potpora, uključujući njegov mehanizam financiranja, usklađen s člancima 30./110. UFEU-a tijekom cijelog razdoblja trajanja.

4. IZVORNI JEZIK

- (99) Kako je već navedeno u odjeljku 1. ove odluke, Hrvatska se odrekla prava da se odluka doneše na hrvatskom jeziku. Izvorni jezik stoga će biti engleski.

5. ZAKLJUČAK

Komisija je stoga zaključila da neće uložiti prigovor na potpore jer su one spojive s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Komisija podsjeća hrvatska nadležna tijela da se, u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, bilo kakvo planirano refinanciranje, izmjena ili promjena tih potpora moraju prijaviti Komisiji na temelju odredaba Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ-u (sada članak 108. UFEU-a)³¹.

Ako su u dopisu sadržane povjerljive informacije koje se ne bi smjele otkriti trećoj strani, o tome treba obavijestiti Komisiju u roku od 15 radnih dana od dana primitka. Ako Komisija u tom roku ne zaprimi obrazložen zahtjev, smatraće se da pristajete na otkrivanje sadržaja trećim osobama i objavu cijelog teksta dopisa na izvornom jeziku na *web*-mjestu:

<http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>

Svoj zahtjev pošaljite preporučenim pismom ili telefaksom na sljedeću adresu:

European Commission
Directorate-General for Competition
Directorate for State Aid
State Aid Greffe
B-1049 Brussels
Belgija
Adresa e-pošte: stateaidgreffe@ec.europa.eu
Broj telefaksa: (0032) 2-296.12.42

S poštovanjem
Za Komisiju

Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

³¹ SL L 140, 30.4.2004., str. 1.